

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 8. jula 2024. godine
Br. ref.: RK 2461/24

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI151/23

Podnosilac

H.R.Zh.A

Ocena ustavnosti presude [Rev. br. 45/23] Vrhovnog suda od 20. februara 2023. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednice
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sutkinja
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzie Istrefi-Peci, sutkinja
Nexhmi Rexhepi, sudija
Enver Peci, sudija i
Jeton Bytyqi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela H.R.Zh.A, sa prebivalištem u Kanadi (u daljem tekstu: podnositeljka zahteva), koju zastupa Korab Bokshi, advokat iz Đakovice.

Osporena odluka

2. Podnositeljka zahteva osporava presudu [Rev. br. 45/23] Vrhovnog suda od 20. februara 2023. godine.
3. Zastupnik podnositeljke zahteva je osporenu presudu Vrhovnog suda primio 7. marta 2023. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude Vrhovnog suda, kojom se navodi da su podnositeljki zahteva povređena osnovna prava i slobode zagarantovane članovima 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 50. [Prava deteta] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 25. (Podnošenje zahteva i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).
6. Dana 7. jula 2023. godine, Poslovnik o radu Ustavnog suda Republike Kosovo br. 01/2023 je objavljen u Službenom listu Republike Kosovo i stupio na snagu 15. dana nakon njegovog objavljivanja. Shodno tome, prilikom razmatranja zahteva, Ustavni sud se poziva na odredbe gore navedenog Poslovnika. S tim u vezi, shodno pravilu 78. (Prelazne odredbe) Poslovnika o radu br. 01/2023, izuzetno će pojedine odredbe Poslovnika o radu br. 01/2018, nastaviti da se primenjuju na predmete koji su registrovani u Sudu pre njegovog stavljanja van snage, samo ukoliko su i u meri u kojoj su povoljnije za strane.

Postupak pred sudom

7. Dana 6. jula 2023. godine, podnositeljka zahteva je podnela zahtev preko pošte, koji je stigao i registrovan u Ustavnom sudu Republike Kosovo 11. jula 2023. godine (u daljem tekstu: Sud).
8. Dana 13. jula 2023. godine, predsednica Suda je, odlukom [br. GJR.KI151/23], imenovala sudiju Radomira Labana za sudiju izvestioca i odlukom [br. KSH.KI151/23] Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Gresa Caka-Nimani (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Safet Hoxha, članovi.
9. Dana 18. jula 2023. godine, Sud je obavestio zastupnika podnositeljke zahteva o registraciji zahteva i kopiju zahteva poslao Vrhovnom sudu.
10. Dana 18. jula 2023. godine, Sud je obavestio Osnovni sud u Uroševcu (u daljem tekstu: Osnovni sud) o registraciji zahteva i tražio od njih da podnesu povratnicu koja dokazuje kada je podnositeljka zahteva primila presudu [Rev br. 45/2023] Vrhovnog suda od 20. februara 2023. godine.
11. Dana 26. jula 2023. godine, Osnovni sud je podneo Sudu traženu povratnicu.

12. Dana 24. novembra 2023. godine, Sud je poslao spis Osnovnom sudu i zatražio da dostavi kompletan spis predmeta.
13. Dana 5. decembra 2023. godine, Osnovni sud je dostavio Sudu kompletan spis predmeta.
14. Dana 6. i 8. februara 2024. godine, zastupnik podnositeljke zahteva je dostavio Sudu dodatne dokumente, odnosno rešenje AC. br. 1846/19 Apelacionog suda, od 21. januara 2021. godine.
15. Dana 11. marta 2024. godine, sudija Jeton Bytyqi je položio zakletvu pred Predsednicom Republike Kosovo, čime je započeo njegov mandat u Sudu.
16. Dana 28. maja 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

17. Podnositeljka je podnela zahtev po drugi put Sudu. U zahtevu KI67/19, podnositeljka zahteva je osporavala presudu C. br. 571/18 Osnovnog suda u Uroševcu od 12. novembra 2018. godine. Sud je tada odlučio da zahtev podnositeljke zahteva proglasi neprihvatljivim, jer je bio preuranjen.
18. U nastavku, Sud će sumirati činjenice u vezi sa zahtevom KI67/19 u meri u kojoj se odnose na aktuelni zahtev KI151/23, da bi nastavio dalje sa činjenicama trenutnog slučaja KI151/23.

Sažetak činjenica slučaja KI67/19

19. Dana 9. septembra 2005. godine, podnositeljka zahteva i njen suprug B.A su se venčali u Matičnoj službi u Uroševcu.
20. Neutvrđenog datuma, B.A, odnosno bivši suprug podnositeljke zahteva, podneo je tužbu Osnovnom sudu za raskid braka sa podnositeljkom zahteva, sa obrazloženjem da su „*bračni odnosi u početku bili dobri, a u međuvremenu su se pogoršali do te mere da je bračni život postao nepodnošljiv*“.

Činjenice izvučene iz dosijea

21. Na osnovu spisa predmeta, sudija slučaja je tražio od Advokatske komore Kosova da se podnositeljki zahteva dodeli privremeni zastupnik iz redova advokata regiona Uroševac. Advokatska komora Kosova je imenovala advokata M.Ll - advokata iz Uroševca, za privremenog zastupnika H.Zh.A (podnositeljka zahteva).
22. Dana 17. septembra 2018. godine, Osnovni sud je rešenjem [C. br. 571/18] odlučio:
 - I. Tuženoj H.Zh.A, sa nepoznatom adresom u Kanadi, određen je privremeni zastupnik.
 - II. Za privremenog zastupnika se imenuje advokat M.Ll iz Uroševca, koji u ovom sporu ima sva prava i obaveze pravnog zastupnika i vršiće ih dok se tužena ili njen zastupnik ne pojavi pred sudom.
 - III. Ovo rešenje će se objaviti na oglasnoj tabli suda i Službenom listu Republike Kosovo, a kopija se šalje Centru za socijalni rad u Uroševcu i Podujevu.

23. Dana 19. oktobra 2018. godine, Osnovni sud je rešenjem [C. br. 571/18]:
- I. Obavezao privremenog zastupnika tužene H.Zh.A sa nepoznatom adresom u Kanadi, u pravnom predmetu razvoda braka, da u roku od 15 dana, od dana prijema tužbe sa svim dokumentima koji su priloženi ovom rešenju, podnese sudu pismeni odgovor na tužbu u dovoljnom broju primeraka za sud i stranke, pod pretnjom procesnih posledica.
 - II. Tuženi u pisanom odgovoru mora da podnese procesne prigovore i izjavi da prihvata ili osporava tužbeni zahtev tužioca. Ako tuženi osporava tužbeni zahtev tužioca, odgovor na tužbu mora sadržati činjenice na kojima tuženi zasniva svoje izjave i dokaze koji dokazuju iznete činjenice. Odgovor na tužbu mora da sadrži sve elemente predviđene odredbama člana 99. ZPP-a.
 - III. Upozorava se tuženi da, ukoliko ne podnese odgovor na tužbu u roku koji je predviđen u tački I. ovog rešenja, sud može izreći presudu zbog nepoštovanja - neizvršavanja, ukoliko se ispune uslovi predviđeni odredbama člana 150, stav 1, tačka (a), (b) i (c) ZPP-a.
 - IV. Lice koje se pojavljuje kao pravni zastupnik dužno je da prilikom preduzimanja prve procesne radnje dokaže svojstvo pravnog zastupnika, dok je lice ovlašćeno po punomoćju dužno da dostavi sudu redovno punomoćje.
24. Dana 12. novembra 2018. godine, Osnovni sud je presudom [C. br. 571/18] odlučio:
- I. Raskida se brak, sklopljen 9. septembra 2005. godine u matičnoj službi u Uroševcu, između tužioca B.A i tužene H.Zh.A, na osnovu člana 68. stav 2. Zakona o porodici Kosova.
 - II. Maloletno dete A.A, rođena 29. januara 2012. godine, povereno je na čuvanje, negu i vaspitanje svojoj majci H.Zh.A.
 - III. Kontakt između tužioca i maloletnog deteta treba da bude slobodan.
 - IV. Nakon pravnosnažnosti ove presude, tužena ima pravo da vrati svoje devojčako prezime Zh u upravnom postupku.
 - V. Obavezuje se tužilac da plati troškove postupka u ukupnom iznosu od 230 evra, u roku od 15. dana po pravnosnažnosti ove presude pod pretnjom prinudnog izvršenja.
25. Dana 24. decembra 2018. godine, gore navedena presuda Osnovnog suda je postala pravnosnažna jer protiv nje nije uložena žalba ni od jedne strane u postupku.
26. Dana 16. marta 2019. godine, prema navodima podnositeljke zahteva, prvi put je saznala o presudi Osnovnog suda [C. br. 571/18] od 12. novembra 2018. godine, kojom je njen brak raskinut.
27. Dana 26. marta 2019. godine, podnositeljka zahteva je na osnovu tačaka (a) i (c) člana 232. (Ponavljanje postupka) Zakona br. 03/L-006 o parničnom postupku (u daljem tekstu: ZPP), podnela predlog za ponavljanje postupka pred Apelacionim sudom, navodeći bitnu povredu odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja i pogrešnu primenu materijalnog prava.
28. Dok je Sud doneo odluku u slučaju KI67/19, iz spisa predmeta proizilazi da Apelacioni sud još nije odlučio o navedenom predlogu podnositeljke zahteva za ponavljanje postupka koji je podnet Apelacionom sudu 28. marta. 2019. godine.
29. Dana 4. aprila 2019. godine, Osnovni sud je obavestio zastupnika tužioca B.A o predlogu za ponavljanje postupka koji je iznela podnositeljka zahteva.

30. Dana 10. aprila 2019. godine, zastupnik tužioca B.A je dostavio odgovor na žalbu i zahtev za ponavljanje postupka koji je podnela podnositeljka zahteva.
31. Dana 13. jula 2020. godine, Apelacioni sud je odlukom [Ac. br. 1846/19] odlučio sledeće: „*Apelacioni sud je nakon što je razmotrio i analizirao spisa predmeta, odnosno žalbu/ predlog za ponavljanje postupka koji je podnela tužena strana putem elektronske forme, utvrdio da je sporni predmet upućen Apelacionom sudu, a da ga nije prethodno razmotrio prvostepeni sud u okviru zakonskih obaveza koje isti ima u smislu člana 237, stav 1 ZPP-a u vezi sa članom 186. ZPP-a*“.
32. Dana 24. avgusta 2020. godine, Osnovni sud je rešenjem [C. br. 571/18] odlučio:
- I. Žalba tužene H.Zh.A uložena protiv presude Osnovnog suda [C. br. 571/18] od 12. novembra 2018. godine, odbacuje se kao neblagovremena.
 - II. Što se tiče predloga za ponavljanje postupka, sud će uputiti predmet Apelacionom sudu da odluči kao nadležni sud.
33. Neutvrđenog datuma, podnositeljka zahteva je uložila žalbu Apelacionom sudu protiv rešenja Osnovnog suda zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešnog ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.
34. Dana 21. januara 2021. godine, Apelacioni sud je rešenjem [Ac. br. 1846/19]:
- I. Usvojio kao osnovan predlog za ponavljanje postupka.
 - II. Dozvolio ponavljanje postupka okončanog pravosnažnom presudom Osnovnog suda u Uroševcu (C. br. 571/18) od 12. novembra 2018. godine i istu presudu poništio.
 - III. Stvar je vraćena na presuđivanje i ponovno odlučivanje prvostepenom sudu.
35. Dana 22. februara 2021. godine, tužilac B.A je izjavio reviziju Vrhovnom sudu protiv rešenja Apelacionog suda zbog pogrešne primene materijalnog prava i povreda odredaba parničnog postupka, sa predlogom da se poništi ožalbeno rešenje i odbije predlog za ponavljanje postupka.
36. Odgovor na reviziju je podnela i podnositeljka zahteva, sa predlogom da se revizija odbaci, kao nedozvoljena.
37. Dana 16. septembra 2021. godine, Vrhovni sud je rešenjem [Rev. br. 313/2021] odbacio kao nedozvoljenu reviziju koju je izjavio tužilac B.A.

Sažetak činjenica sadašnjeg slučaja KI151/23

38. Dana 11. juna 2018. godine, suprug podnositeljke zahteva B.A (u daljem tekstu: tužilac) podneo je tužbu Osnovnom sudu u Uroševcu protiv podnositeljke zahteva, kojom je tražio raskid braka koji je sklopio 9. septembra 2005. godine sa podnositeljkom zahteva. Tužilac nije tražio da preuzme starateljstvo nad detetom rođenim iz ovog braka, ali je tražio od suda da obaveže podnositeljku da mu omogući kontakt sa detetom dva puta godišnje, od 15. decembra do 25. decembra tokom zimskog odmora i od 1. avgusta. do 10. avgusta tokom letnjeg odmora, za svaku narednu godinu dok za to postoje zakonski uslovi.
39. Istovremeno sa postupkom razvoda braka pred Osnovnim sudom u Uroševcu, na zahtev podnositeljke zahteva vodio se i sudski postupak u vezi sa pitanjem starateljstva nad detetom i alimentacije u Kanadi, gde je podnositeljka zahteva živela zajedno sa detetom.

40. Dana 26. marta 2021. godine, Vrhovni sud Ontarija – Porodični sud je, odlukom – nalogom [FC 131/20], odlučio na sledeći način:

1. Odgovornost odlučivanja i staranja o detetu, odnosno A.A ima predlagačica H.R.Zh.A.
2. Dete će ostati pod staranjem predlagačice.
3. Predlagačica ima pravo da izvrši sve potrebne isprave za dete, odnosno A.A rođene 29. januara 2012. godine, u vezi sa zdravljem, blagostanjem i napredovanjem deteta u životu, uključujući putne isprave ili pasoše i potpis tuženog će biti stavljen.
4. Odgovorna strana B.A nema pravo da putuje sa detetom bez prethodne saglasnosti u pisanoj formi, podnositeljke zahteva.
5. Počev od januara 2018. godine, svakog meseca, suprug podnositeljke zahteva je u obavezi da plati podnositeljki zahteva, za izdržavanje deteta, iznos od 556,00 dolara mesečno, na osnovu izračunatog odgovora od 60.000,00 CDN godišnje i smernica za izdržavanje dece Ontarija kl. 3 (1) (a).
6. Sve zaostale obaveze koje proizilaze iz ovog naloga biće isplaćene po stopi od 250,00 \$ mesečno počevši od aprila 2021. godine, od prvog dana svakog meseca, nakon toga do potpunog iznosa. Tuženi će imati pravo na kredit od 2.250,00 \$ na račun već plaćenog izdržavanja deteta.
7. Odgovorna strana će doprineti sa 65% posebnih i vanrednih troškova za dete, odnosno za A.A, rođenu 29. januara 2012. godine.
8. Odgovorna strana će držati predlagačicu kao neopozivog korisnika na bilo kojoj polisi životnog osiguranja koju može posedovati, sve dok je u obavezi da predlagačici plaća izdržavanje/ alimentaciju deteta radi obezbeđenja svoje obaveze izdržavanja deteta.
9. Odgovorna strana će dete, odnosno A.A, rođenu 29. januara 2012. godine, održavati u svim stomatološkim ili optičkim zdravstvenim beneficijama koje su mu dostupne u radnom odnosu ili samostalno, sve dok je u obavezi da plaća izdržavanje deteta predlagačici.
10. Odgovorna strana će platiti predlagačici njene fiksne troškove u iznosu od 1.500,00 \$ uključujući isplate i primenjive poreze. Iznos od 1.000,00 \$ troškova će biti pripisan izdržavanju deteta.
11. Sve dok se izdržavanje plaća, odgovorni isplatilac izdržavanja i primaoci izdržavanja predlagačice (ako je primenjivo) moraju drugoj strani da obezbede ažurirane informacije o prihodima godišnje, u roku od 30. dana ili na godišnjicu ovog naloga, u skladu sa odeljkom 24.1 Smernice za izdržavanje dece Ontarija.
12. Ako nalog za izdržavanje ne bude uklonjen iz kancelarije direktora kancelarije porodičnog staratelja, onda će ga izvršiti direktor i dugovani iznosi po nalogu za izdržavanje biće isplaćivani direktoru, koji će ih isplatiti licu kome su dužni.

41. Dana 14. marta 2022. godine, Osnovni sud je, presudom [C. br. 268/21], odlučio na sledeći način:

I. Usvaja se, kao osnovan, tužbeni zahtev tužioca B.A u vezi sa razvodom braka. Razvodi se brak sklopljen 09.09.2005. godine u Kancelariji za civilno stanje u Uroševcu, upisan pod rednim brojem 295 i ref.br. 25/2005RM/25001, sklopljen između tužioca B.A., rođen 08.02.1980. godine u Uroševcu, i H.Zh.A, rođene 05.09.1982. godine u Lugji;

II. Maloletno dete, A.A, rođena 29.01.2012. godine u Londonu, dodeljuje se na čuvanje, negu i vaspitanje njenoj majci, H.Zh.A;

III. Dužna je strana H.Zh.A da strani B.A omogući lični kontakt sa maloletnim detetom A.A dva puta godišnje i to od 15. decembra do 25. decembra i od 1. avgusta do 10. avgusta svake godine, koji će se ostvariti tako što će tužena H.Zh.A, maloletno dete A.A, biti dužna da preda svom ocu, B.A u 11:00 časova 15. decembra ispred Centra za socijalni rad u Uroševcu, dok je tužilac B.A dužan da vrati

maloletno dete tuženoj H.Zh.A 25. decembra u 11:00 časova ispred Centra za socijalni rad u Uroševcu. Tužena H.Zh.A je dužna da maloletno dete A.A preda tužiocu B.A 1. avgusta u 11:00 časova ispred Centra za socijalni rad u Uroševcu, dok je tužilac B.A dužan da vrati tuženoj H.Zh.A maloletno dete A.A 10. avgusta ispred Centra za socijalni rad u Uroševcu;

IV. Dužan je tužilac B.A da u ime alimentacije za maloletno dete A.A uplati svaki mesec iznos od 150 evra, počev od 14.03.2022. godine sve dok postoje zakonski uslovi za takvu uplatu, koja će se uplaćivali od 14. do 17. svakog meseca i biće uplaćena na žiro račun pravnog zastupnika maloletnog deteta majke H.Zh.A;

V. Odbacuje se, kao nedozvoljen, deo tužbe tužioca B.A, kojim je tražio da se tuženoj H.Zh.A vrati devojačko prezime Zhitija.

VI. Svaka strana snosi svoje troškove parničnog postupka.

42. Neutvrđenog datuma, zastupnik podnositeljke zahteva je uložio žalbu Apelacionom sudu na presudu Osnovnog suda, zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka, pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se pobijana presuda preinači odbijajući u celosti tužbeni zahtev tužioca ili da se predmet vrati na ponovno razmatranje i odlučivanje prvostepenom sudu.
43. Odgovor na žalbu je dostavio i ovlašćeni zastupnik tužioca, koji je svojim odgovorom na žalbu predložio da se žalba podnosioca zahteva odbije kao neosnovana, a da se presuda prvostepenog suda potvrdi.
44. Dana 7. novembra 2022. godine, Apelacioni sud je, presudom [AC. br. 3384/2022], odlučio:
 - (i) delimično se usvaja žalba podnositeljke zahteva, kao osnovana, tako da se tačke II, III i IV izreke presude [C. br. 268/21] od 14. marta 2022. godine Osnovnog suda ukidaju.
 - (ii) odbacuje se, kao nedozvoljena, tužba tužioca B.A protiv podnositeljke zahteva u vezi sa dodeljivanjem deteta A.A, kontaktom sa detetom i određivanjem alimentacije; i
 - (iii) odbija se, kao neosnovana, žalba podnositeljke zahteva u vezi sa tačkama I, V i VI presude [C. br. 268/21] od 14. marta 2022. godine Osnovnog suda i u ovom delu se presuda Osnovnog suda potvrđuje.
45. Dana 19. decembra 2022. godine, tužilac B.A je izjavio reviziju Vrhovnom sudu protiv presude Apelacionog suda, zbog pogrešne primene materijalnog prava i povrede odredaba parničnog postupka, sa predlogom da se usvoji revizija, kao osnovana, da se poništi presuda drugostepenog suda, a da ostane na snazi presuda Osnovnog suda.
46. Odgovor na reviziju je podnela i podnositeljka zahteva, kojim je osporila navode u reviziji, predlažući da se isti odbiju, kao neosnovani.
47. Dana 20. februara 2023. godine, Vrhovni sud je presudom [Rev. br. 45/2023] usvojio, kao osnovanu, reviziju tužioca i preinačio prvi deo izreke presude [Ac. br. 3384/2022] Apelacionog suda od 2. novembra 2022. godine, koji se odnosi na deo II, III i IV izreke presude [C. br. 268/21] Osnovnog suda od 14. marta 2022. godine, tako da je u ovom delu presuda Osnovnog suda ostala na snazi.
48. Vrhovni sud je u svojoj presudi, između ostalog, naglasio: „Vrhovni sud Kosova je, polazeći od ovakvog stanja slučaja, ocenio da je drugostepeni sud pogrešno zaključio da se u konkretnom slučaju radi o presuđenom predmetu kada je odlučio kao u prvom

delu izreke njegove presude, koji se odnosi na deo II, III i IV izreke presude prvostepenog suda, za šta je trebalo da se presuda drugostepenog suda preinači, tako da presuda prvostepenog suda ostane na snazi kao u izreci ove presude. Drugostepeni sud, pošto je gore navedenu presudu doneo strani sud (Kanada-26.03.2021. god.), utvrdio je da se radi o „presuđenom predmetu“, pa je odlučio kao u prvom delu, citiranom iznad, u njegovoj izreci. Međutim, Vrhovni sud Kosova smatra da u konkretnom građansko-pravnom predmetu nije reč o „res judicata – presuđenom predmetu“, jer, da bi se predmet smatrao presuđenim, moraju se na kumulativni način ispuniti sledeći uslovi: subjektivni identitet (istost) stranaka, identitet zahteva, identitet činjeničnog stanja i da spor bude razvijen i zaključen u parničnom postupku. U konkretnom slučaju, između ostalog, ne postoji identitet zahteva, niti identitet činjeničnog stanja, jer se, s jedne strane, u gore navedenoj presudi stranog suda zahtev za izdržavanje maloletnog deteta odnosi na iznos od 556 dolara mesečno, koji iznos tužilac treba da plaća od prvog dana januara 2018. godine..., dok se, prema presudi prvostepenog suda, konkretan zahtev za izdržavanje odnosi na iznos od 150 evra mesečno, koje tužilac mora da uplaćuje za maloletno dete od 14.3.2022. godine ... , a sa druge strane, tužilac, radeći kao specijalista porodične medicine u navedenom GCPM-u, ostvaruje mesečna primanja u iznosu od 605,39 evra, ima još jedno maloletno dete R.A, rođeno 22.10.2020. godine, izvan braka sa V.H, što znači da u ovom konkretnom građanskom predmetu nisu kumulativno ispunjeni svi uslovi da se ovaj predmet smatra „presuđenim predmetom – res judicata“.

Navodi podnositeljke zahteva

49. Podnositeljka zahteva osporava presudu [Rev. br. 45/2023] Vrhovnog suda od 20. februara 2023. godine, navodeći da je ista doneta kršeći osnovna prava i slobode zagarantovane članovima 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 50. [Prava deteta] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a.

Navodi u vezi sa povredom člana 31. Ustava, u vezi sa članom 6. EKLJP-a

50. Podnositeljka zahteva prvo navodi povredu člana 31. Ustava, u vezi sa članom 6. EKLJP-a, budući da je, kako ističe, Vrhovni sud pogrešno ocenio činjenično stanje, pogrešno primenio materijalno pravo i da je tokom sprovođenja parničnog postupka bitno povredio odredbe procesnog zakona, gde je, kako ističe, „... shodno tome, pobijana presuda protivustavna i protivzakonita, jer tuženoj strani nije omogućeno pravično i nepristrasno suđenje u skladu sa odredbama člana 22. i 31. Ustava Republike Kosovo i člana 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima“.
51. Podnositeljka zahteva dalje naglašava da je predmetna stvar *res judicata* i da, prema njoj, Vrhovni sud nije imao mesnu nadležnost da odlučuje o takvoj stvari. S tim u vezi, podnositeljka zahteva navodi da je „redovnim sudovima, tokom sudskog postupka, predložen originalni dokaz: „pravosnažna presuda Kanade, Vrhovnog suda, Porodičnog suda, sa adresom 80 Dundas Street, London On, sa br. FC131/20 od 26.03.2021. godine“. Uprkos tome, prvostepeni sud je ignorisao okolnost da je o dodeljivanju, starateljstvu i izdržavanju deteta A.A odlučivao strani sud, pogrešno se pozivajući na zakonske odredbe, odnosno na članove 89. i 90. „Zakona o rešavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima SR Jugoslavije“, jer je u konkretnom slučaju sudski spor rešen meritorno u Kanadi na osnovu razmatranja svih činjenica i okolnosti koje su u interesu deteta i ta odluka je, kao što smo gore istakli, pravosnažna. I pored toga, Vrhovni sud je ignorisao okolnost da je o dodeljivanju, starateljstvu i izdržavanju deteta A.A odlučio strani sud, pogrešno se pozivajući na zakonske odredbe i da je shodno tome došlo do povrede ustavnog

prava“. Podnositeljka zahteva se poziva na slučaj Suda KI25/18, citirajući nekoliko stavova ovog slučaja koji govore o načelu *res judicata*.

52. Podnositeljka zahteva dalje ističe da je *res judicata* pravna doktrina koja utvrđuje da se predmet koji je pravosnažno presuđen i sa pravosnažnom odlukom ne može ponovo otvoriti na sudu radi ponovnog suđenja. Prema podnositeljki zahteva, *res judicata* ima značajan uticaj na međunarodno privatno pravo, te da u slučajevima kada je predmet suđen u stranoj državi, a nad njim je nadležna druga država, druga država prihvata odluku prve zemlje i ne dozvoljava obnavljanje drugih sudskih postupaka za istu stvar. Ovo sprečava razmatranje istih pitanja u više pravnih sistema i doprinosi međunarodnoj pravnoj stabilnosti i bezbednosti. Stoga, prema podnositeljki zahteva, „... da bi odlučili da li odluku donetu u stranoj zemlji treba da prihvati i sprovede druga država, sudovi druge zemlje ocenjuju kriterijume definisane međunarodnim privatnim pravom. Definisani kriterijumi obuhvataju teritorijalnu usklađenost, pravnu nadležnost suda koji je doneo odluku, poštovanje pravosudnih postupaka stranog prava, kao i sadržaj i efekte date odluke. Završetkom ponovnog suđenja istih pitanja u drugom pravnom sistemu, prva odluka se priznaje i primenjuje, dajući joj pravosnažnu moć“.

Navodi u vezi sa povredom člana 50. Ustava

53. Podnositeljka zahteva takođe navodi da je osporena presuda Vrhovnog suda u suprotnosti sa stavom 4, člana 50. Ustava, jer se predmetnom presudom povređuju interesi deteta. S tim u vezi, podnositeljka zahteva ističe da je „u vezi sa detetom A.A. u Kanadi, zemlji u kojoj živi, sproveden veoma dug postupak, a organ starateljstva i sud su postupili prema neposredno ocenjenom činjeničnom stanju. Treba napomenuti da su u konkretnom slučaju sve strane u postupku, odnosno tužilac, tužena i njihovo zajedničko dete, A.A, državljani Kanade i da se njihov zajednički život odvijao samo u Kanadi, tako da je kao sud isključive nadležnosti da odlučuje o dodeljivanju, starateljstvu i izdržavanju deteta samo sud Kanade. Stoga, Vrhovni sud je bio obavezan da prema članu 3, stav 1, Konvencije o pravima deteta, koja je primenljiva u skladu sa članom 22. Ustava Republike Kosovo, sagleda najbolji interes deteta kao prioritet, ali da je u ovom konkretnom slučaju Vrhovni sud učinio upravo suprotno“.
54. Podnositeljka zahteva dalje navodi „... Takođe, smatram da je pobijana presuda u suprotnosti sa osnovnim načelima građanskog prava, odnosno načelom „Prior tempore potior iure – raniji u vremenu, jači u pravu“, jer je pitanje u vezi sa dodeljivanjem, starateljstvom i izdržavanjem deteta A.A slučaj koji je već presuđen pravosnažnom presudom Kanade, Vrhovnog suda, Porodičnog suda, sa adresom 80 Dundas Street, London On sa br. FC131/20 od 26.03.2021. godine. Prema međunarodnom pravu, a posebno prema Haškoj konvenciji, ako postoji sukob između dve presude različitih država, primenjiva je presuda države rezidenta deteta, što je u konkretnom slučaju presuda Kanade. I članom 7, stav 2 Haške konvencije je utvrđeno da prednost ima pravo države u kojoj dete ima državljanstvo i stalno prebivalište“.
55. Na kraju, podnositeljka zahteva traži od Suda da ne otkriva identitet svih strana u postupku, obrazlažući na sledeći način „... ovaj predmet je porodične prirode i ima veze sa zaštitom interesa maloletnog deteta. Bilo bi u interesu svih strana u postupku da se ne otkrije identitet, jer bi to negativno uticalo na odnose između strana u postupku i u odnosu na društvo“.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 22.

[Direktna Primjena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata]

Ljudska prava i slobode, koja su utvrđena sljedećim međunarodnim sporazumima i instrumentima garantovana su ovim Ustavom, i direktno se primjenjuju na teritoriji Republike Kosovo i imaju premoć, u slučaju konflikta, nad svim zakonskim odredbama i ostalim aktima javnih institucija:

- (1) Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima;
- (2) Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i protokoli iste;
- (3) Međunarodna konvencija o građanskim i političkim pravima i protokoli iste;
- (4) Okvirna konvencija Saveta Evrope o zaštiti nacionalnih manjina;
- (5) Konvencija o eliminisanju svih oblika rasne diskriminacije;
- (6) Konvencija o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena;
- (7) Konvencija o pravima deteta;
- (8) Konvencija protiv mučenja i drugih okrutnih, nečovečnih i ponižavajućih postupaka ili kazni.

Član 31.

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

„1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih nadležnosti.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.“

[...]

Član 50.

[Prava deteta]

[...]

4. Sve radnje koje se tiče deteta, preduzete od strane državnih javnih ili privatnih institucija, moraju biti u najboljem interesu deteta.

Evropska konvencija o ljudskim pravima

ČLAN 6.

Pravo na pravično suđenje

1. Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama, ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se mora izreći javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, neophodno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde.

Ocena prihvatljivosti zahteva

56. Sud prvo razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom.
57. S tim u vezi, Sud se prvobitno poziva na član 113, stavove 1. i 7. [Nadležnost i ovlašćene strane] Ustava, koji utvrđuje:

„1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.“

58. Štaviše, Sud se takođe poziva i na kriterijume prihvatljivosti kako je utvrđeno u Zakonu. S tim u vezi, Sud se prvo referiše na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49 [Rokovi] Zakona, koji utvrđuju sledeće:

Član 47.
[Individualni zahtevi]

*„1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.
2. Osoba može da podnese pokrenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva“.*

Član 48.
[Tačnost podneska]

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori“.

Član 49.
[Rokovi]

„Podnesak se podnosi u roku od četiri (4.) meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku ...“.

59. U pogledu ispunjenosti navedenih kriterijuma, Sud ocenjuje da je podnosilac zahteva: ovlašćeno lice, u smislu člana 113.7. Ustava; osporava ustavnost akta javne vlasti, odnosno presudu [REV. br. 45/2023] Vrhovnog suda od 20. februara 2023. godine; da je iscrpeo sva raspoloživa pravna sredstva shodno članu 113.7 Ustava i članu 47.2 Zakona; da je precizirao Ustavom zagarantovana prava za koja tvrdi da su povređena, u skladu sa zahtevima iz člana 48. Zakona; i da je podneo zahtev u zakonskom roku od 4. (četiri) meseca, kako je predviđeno članom 49. Zakona.
60. Međutim, pored toga, Sud razmatra da li podnosilac zahteva ispunjava uslove prihvatljivosti, utvrđene u pravilu 34. [Kriterijum o prihvatljivosti] odnosno podpravilu (2) pravila 34. Poslovníka o radu, koji utvrđuje:

(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim ako je zahtev očigledno neosnovan, kada podnosilac/ teljka zahteva nije dovoljno dokazao/la i potkrepio/la svoju tvrdnju.

61. Sud podseća da se gore pomenuto pravilo, na osnovu sudske prakse ESLJP-a i sudske prakse Suda, omogućuje docnjom da proglasi zahteve neprihvatljivim iz razloga koji se vežu sa meritumom slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može zahtev proglasiti zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegove osnovanosti, odnosno ako isti oceni da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan po ustavnim osnovama, kako je propisano u stavu 2 pravila 34. Poslovnika o radu (vidi slučajeve Suda [KIO4/21](#), sa podnositeljkom zahteva Nexhmije Makolli, rešenje o neprihvatljivosti od 12. maja 2021. godine, stav 26 i KI175/20, sa podnosiocem zahteva: Kosovska agencija za privatizaciju, rešenje o neprihvatljivosti od 27. aprila 2021. godine, stav 37).
62. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „očigledno neosnovanim“ u celini ili samo u vezi sa određenim navodom koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazvati ih „očigledno neosnovanim navodima“. Ove poslednje, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu se kategorisati u četiri odvojene grupe: (i) navodi koji su kategorisani kao zahtevi „četrtoog stepena“; (ii) navodi koja su kategorizovani sa „očiglednim ili evidentnim nedostatkom kršenja prava“; (iii) „nepotkrepljeni ili neopravdani“ navodi, kada je ispunjen jedan od sledeća dva podkriterijuma: a) kada podnosilac/teljka zahteva jednostavno citira jednu ili više odredbi Konvencije ili Ustava, ne objašnjavajući kako su one povređene, osim ako se na osnovu činjenica i okolnosti slučaja jasno pojavljuje povreda Ustava i EKLJP-a (vidi slučaj ESLJP-a [Trofimchuk protiv Ukrajine](#), br. 4241/03, odluka od 31. maja 2005. godine; vidi takođe [Baillard protiv Francuske](#), br. 6032/04, odluka od 25. septembra 2008. godine); i b) kada podnosilac/teljka zahteva ne iznese ili odbije da iznese materijalne dokaze, kojima bi potkrepio/la svoje navode (ovo se posebno odnosi na odluke sudova ili drugih unutrašnjih organa), osim slučajeva kada postoje vanredne okolnosti koje su van njegove kontrole i koje ga sprečavaju da to učini (na primer, kada uprava zatvora odbije da dostavi Sudu dokumenta iz dosijea dotičnog zatvorenika) ili ako sam Sud ne odluči drugačije (vidi slučaj Suda [KI166/20](#), podnosilac zahteva „Ministarstvo rada i socijalne zaštite, rešenje o neprihvatljivosti, od 5. januara 2021. godine, stav 43.), i na kraju, (iv) „zbunjujući i nejasni“ navodi (vidi slučajeve ESLJP-a, [Kemmache protiv Francuske](#), br. 17621/91, presuda od 24. novembra 1994. godine, kategorija (i), [Juta Mentzen protiv Litvanije](#), br. 71074/01, odluka od 7. decembra 2004. godine, kategorija (ii) i [Trofimchuk protiv Ukrajine](#), prijava br. 4241/03, kategorija (iii).
63. U tom kontekstu, kao i u nastavku teksta, ocenjujući da li je zahtev očigledno neosnovan na osnovu Ustava, Sud će prvo podsetiti na suštinu predmeta na koji se odnosi ovaj zahtev i relevantne tvrdnje podnosioca zahteva, u kojoj će oceni Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagwarantovane Ustavom (vidi slučaj [KIO4/21](#), citiran iznad, stav 28.).
64. Okolnosti konkretnog slučaja se odnose na činjenicu da je podnositeljka zahteva 2005. godine sklopila brak sa B.A. i iz kog braka je rođeno dete A.A. Tužbu za raskid braka podneo je Osnovnom sudu suprug podnositeljke zahteva, koju je tužbu Osnovni sud usvojio i doneo odluku o razvodu braka, dok je maloletno dete ostavljeno pod nadzorom majke u ovom slučaju podnositeljke zahteva. Podnositeljka zahteva je podnela zahtev za ponavljanje postupka, na osnovu toga što nije bila obavještena o sudskom postupku koji je vođen u Osnovnom sudu. Apelacioni sud je odlučio da usvoji zahtev za ponavljanje postupka koji je podnela podnositeljka zahteva i predmet vratio Osnovnom sudu na ponovno suđenje. Osnovni sud je ponovo odlučio da se brak razvede i dete ostavi pod nadzorom podnositeljki zahteva. Istovremeno je razvijen sudski postupak u Kanadi, gde

je Vrhovni porodični sud Ontarija odlučio o nadzoru i alimentaciji deteta, ali ne i o razvodu. Podnositeljka zahteva je uložila žalbu Apelacionom sudu protiv odluke Osnovnog suda. Apelacioni sud je odlučio sledeće: (i) delimično usvaja žalbu podnositeljke zahteva kao osnovanu, tako da tačke II, III i IV izreke presude [C. br. 268/21] Osnovnog suda od 14. marta 2022. godine poništava; (ii) odbacuje kao nedozvoljenu tužbu tužioca B.A protiv podnositeljke predstavke u vezi sa dodeljivanjem deteta A.A, kontakt sa detetom i određivanjem alimentacije; i (iii) odbija kao neosnovanu žalbu podnositeljke zahteva u vezi sa tačkama I, V i VI presude [C. br. 268/21] Osnovnog suda od 14. marta 2022. godine, i u ovom delu presudu Osnovnog suda potvrđuje. Protiv odluke Apelacionog suda, tužilac - suprug podnositeljke zahteva podneo je reviziju Vrhovnom sudu. Vrhovni sud je presudom [Rev. br. 45/2023] usvojio, kao osnovanu, reviziju tužioca i preinačio prvi deo izreke presude [Ac. br. 3384/2022] Apelacionog suda od 2. novembra 2022. godine, koji se odnosi na deo II, III i IV izreke presude [C. br. 268/21] Osnovnog suda od 14. marta 2022. godine, tako da je u ovom delu presuda Osnovnog suda ostala na snazi.

65. Sud podseća da podnositeljka zahteva navodi da su osporenim presudom Vrhovnog povređena njena prava zagarantovana članom 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i članom 50. [Prava deteta] Ustava, i članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a.
66. Sud primećuje da se suština navoda o povredi prava na pravično suđenje odnosi na: (i) navod za *res judicata*, budući da podnositeljka zahteva tvrdi da je ovo pitanje suđeno od strane Suda u Kanadi; i (ii) pogrešnu primenu zakonskih odredbi. Sud ocenjuje da takve tvrdnje pokreću pitanja iz člana 31. Ustava i člana 6.1 EKLJP-a, koje će Sud analizirati u skladu sa standardima sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužna da tumači osnovna ljudska prava i slobode zagarantovane Ustavom.
67. Sud će prvo razmatrati tvrdnje podnositeljke zahteva u vezi sa povredama člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, a koje se odnose na tvrdnju za *res judicata*, i zatim će nastaviti sa navodima za pogrešnu primenu zakonskih odredbi, i navodima u vezi sa povredom člana 50. Ustava.

Povodom navoda o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a.

i. Što se tiče navoda o povredi načela „*res judicata*“

68. Podnositeljka zahteva naglašava da je predmetna stvar *res judicata* i da, prema njoj, Vrhovni sud nije imao mesnu nadležnost da odlučuje o takvoj stvari. S tim u vezi, podnositeljka zahteva navodi da je „*Redovnim sudovima, tokom sudskog postupka, predložen originalni dokaz: „pravosnažna presuda Kanade, Vrhovnog suda, Porodičnog suda, sa adresom 80 Dundas Street, London On, sa br. FC131/20 od 26. marta 2021. godine“.* Uprkos tome, prvostepeni sud je ignorisao okolnost da je o dodeljivanju, starateljstvu i izdržavanju deteta A.A odlučivao strani sud, pogrešno se pozivajući na zakonske odredbe, odnosno na članove 89. i 90. „Zakona o rešavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima Savezne Republike Jugoslavije“, jer je u konkretnom slučaju sudski spor rešen meritorno u Kanadi na osnovu razmatranja svih činjenica i okolnosti koje su u interesu deteta i ta odluka je, kao što smo gore istakli, pravosnažna. I pored toga, Vrhovni sud je ignorisao okolnost da je o dodeljivanju, starateljstvu i izdržavanju deteta A.A odlučio strani sud, pogrešno se pozivajući na zakonske odredbe i da je shodno tome došlo do povrede ustavnog prava“.

69. Sud će u nastavku da iznese opšte principe načela res judicata, kao i primenu ovih načela u konkretnom slučaju.

A. Opšti principi načela res judicata

70. Sud ponavlja da pravo na pravično i nepristrasno suđenje iz člana 31. Ustava i člana 6. stav 1. Konvencije, tumačeno u svetlu načela pravne sigurnosti, uključuje zahtev da u slučajevima u kojima su sudovi rešili spor sa konačnim dejstvom, njihova odluka ne bi trebalo da bude dovedena u pitanje (vidi slučajeve ESLJP-a: [Brumarescu protiv Rumunije](#), [DHM], br. 28342/95, 1999-VII, § 61 i [Kehaya i drugi protiv Bugarske](#), br. 47797/99 i 68698 /01, presuda od 12. januara 2006. godine, stav 61).
71. Načelo res judicata zahteva da nijedna stranka nema pravo da zahteva ponovno razmatranje konačne i obavezujuće odluke samo u cilju ponovnog suđenja i donošenja nove odluke o slučaju. Svakakvo razmatranje ne treba tretirati kao prikrivenu žalbu, a sama mogućnost postojanja dva gledišta o ovom slučaju nije osnova za ponovno razmatranje (vidi slučaj ESLJP-a [Esertas protiv Litvanije](#), br. 50208/06, presuda od 31. maja 2012. stav 21).
72. S tim u vezi, načelo res judicata je osnovni element prava na pravično suđenje, koje je zagarantovano članom 31. Ustava i članom 6. Konvencije u građanskim predmetima (vidi slučaj ESLJP-a [Kehaya i drugi protiv Bugarske](#), *ib idem*, stav 63).
73. Štaviše, Sud takođe naglašava da dejstvo res judicata odluka ima ograničenja *ad personam* (za konkretno lice) i u materijalnom obimu (određeni slučaj) (vidi slučaj Ustavnog suda [KI67/16](#), podnosilac: *Lumturije Voca*, rešenje o neprihvatljivosti od 6. decembra 2016. godine, stav 88; vidi i slučajeve: [Esertas protiv Litvanije](#), presuda ESLJP-a br. 0208/06 od 31. maja 2012. godine, stav 22 i slučaj [Kehaya i drugi protiv Bugarske](#), presuda ESLJP-a br. 47797/99 i 68698/01 od 12. aprila 2006. godine, stav 66).

B. Primena ovih načela u okolnostima konkretnog slučaja

74. Podnositeljka zahteva pred sudom osporava presudu [Rev.br. 45/2023] Vrhovnog suda, od 20. februara 2023. godine, navodeći povredu njenog prava na pravično suđenje, navodeći da je predmetna stvar res judicata i da, prema njoj, Vrhovni sud nije imao mesnu nadležnost da odlučuje o takvoj stvari. S tim u vezi, podnositeljka zahteva navodi da je „*Redovnim sudovima, tokom sudskog postupka, predocen originalni dokaz: pravosnažna presuda Kanade, Vrhovnog suda, Porodičnog suda, sa adresom 80 Dundas Street, London On, sa br. FC131/20 od 26.03.2021. godine*“. *Uprkos tome, prvostepeni sud je ignorisao okolnost da je o dodeljivanju, starateljstvu i izdržavanju deteta A.A odlučivao strani sud, pogrešno se pozivajući na zakonske odredbe, odnosno na članove 89. i 90. „Zakona o rešavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima Savezne Republike Jugoslavije“, jer je u konkretnom slučaju sudski spor rešen meritorno u Kanadi na osnovu razmatranja svih činjenica i okolnosti koje su u interesu deteta i ta odluka je, kao što smo gore istakli, pravosnažna. I pored toga, Vrhovni sud je ignorisao okolnost da je o dodeljivanju, starateljstvu i izdržavanju deteta A.A odlučio strani sud, pozivajući se pogrešno na zakonske odredbe i da je shodno tome došlo do povrede ustavnog prava*“.
75. Stoga će Sud oceniti da li je pobijanom odlukom povređeno načelo res judicata, u vezi sa odlukom br. FC131/20, Vrhovnog suda – Porodičnog suda Ontarija u Kanadi od 26. marta 2021. godine, odnosno, da li je osporenom odlukom ponovo otvoren i priznat predmet presuđen odlukom br. FC131/20, Vrhovnog suda – Porodičnog suda Ontarija u Kanadi, od 26. marta 2021. godine, suprotno načelu res judicata.

76. S tim u vezi, podnositeljka zahteva svoje argumente o neizvršenju odluke br. FC131/20, Vrhovnog suda – Porodičnog suda Ontarija u Kanadi, od 26. marta 2021. godine, gradi pozivajući se na činjenicu da je ova odluka res judicata i da je kao takvu trebao da prizna Vrhovni sud.
77. U pogledu konkretnog slučaja, Sud primećuje da u vezi sa rešenjem br. FC131/20, Vrhovnog suda – Porodičnog suda Ontarija u Kanadi, od 26. marta 2021. godine, strane u postupku su bili podnositeljka zahteva i njen suprug. Ova odluka br. FC131/20 Vrhovnog suda – Porodičnog suda Ontarija u Kanadi od 26. marta 2021. godine, nije priznata od Osnovnog suda, koji je presudom [C.br. 268/21] odlučio na osnovu tužbe koju je podneo tužilac B.A (suprug podnositeljke zahteva).
78. S tim u vezi, Sud prvo podseća na obrazloženje Osnovnog suda koji je utvrdio da: [...] „Sud je takođe ocenio i sudsku odluku koju je doneo Vrhovni sud, Porodični sud sa adresom 80 Dundas Street, London, ON n6a 6a3 sa brojem FK 131120 od 26. marta 2021. godine, kojim je maloletno dete A.A dodeljeno majci, dok je sada tužilac obavezan da, počev od prvog dana januara 2018. godine i svakog prvog dana narednog meseca, plaća tuženoj u ime alimentacije za dete A.A, iznos od 556 dolara mesečno kao i doprinos od 65% za posebne i vanredne troškove za dete. Međutim, prema stavu ovog suda, ova presuda ne može imati ovo pravno dejstvo na teritoriji Republike Kosovo, jer nije priznata od nekog suda Republike Kosovo a ni za sada je nije moguće priznati, dok je ovaj postupak u toku u Sudu Republike Kosovo. Osim toga, alimentacija se određuje u skladu sa ekonomskim prilikama zemlje u kojoj živi lice koje je dužno da plaća alimentaciju, jer pri određivanju alimentacije Sud mora voditi računa o ekonomskom položaju stranke koja je dužna da ga plaća. Određivanje većeg iznosa alimentacije od 150 evra nije razumno, s obzirom na to da tužilac, osim ćerke A.A, mora da brine i o sebi, o drugoj ćerki R.A, njenoj majci V.H. a takođe treba imati u vidu činjenicu da su cene osnovnih proizvoda na Kosovu pretrpele veliki porast“. Osnovni sud je svoj stav u pogledu priznavanja strane odluke obrazložio na osnovu Zakona o rešavanju sukoba zakona sa odredbama drugih država u određenim odnosima bivše Savezne Republike Jugoslavije, gde je istakao: „Članom 86. Zakona o rešavanju sukoba zakona sa odredbama drugih država u određenim odnosima Savezne Republike Jugoslavije je predviđeno sledeće: Odluka stranog suda je izjednačena sa odlukom suda Savezne Republike Jugoslavije i proizvodi pravno dejstvo u Saveznoj Republici Jugoslaviji samo ako ga prizna sud Savezne Republike Jugoslavije“. Dok, skladu sa članom 90. Zakona o rešavanju sukoba zakona sa odredbama drugih država u određenim odnosima Savezne Republike Jugoslavije, predviđeno je sledeće: „Odluka stranog suda neće se priznati ako je Sud ili drugi organ Savezne Republike Jugoslavije doneo konačnu odluku o istom pitanju. Zakon o rešavanju sukoba zakona sa odredbama drugih država u određenim odnosima Savezne Republike Jugoslavije je važeći zakon, u nedostatku novog zakona koji je usvojila Skupština Republike Kosovo, na osnovu Uredbe UNMIK-a, 1999/24, o Zakonu na snazi na Kosovu.“
79. Osnovni sud, na sednici od 2. marta 2022. godine, nije dozvolio podnošenje predloga kojim je predloženo priznanje navedene odluke Suda u Kanadi, gde je s tim u vezi Sud istakao „... jer je pitanje priznanja pitanje koje se rešava u vanparničnom postupku. Takav predlog, čak i da je na osnovu zakona dozvoljeno rešavanje u parničnom postupku, na osnovu zakona je dospelo u proceduralnom aspektu, i mogao je biti podnet protivtužbom. Ali u ovom konkretnom slučaju nemamo protivtužbu i njegovo podnošenje se ne može izvršiti u završnoj reči. Pored toga, u skladu sa članom 90. stav 2. Zakona o rešavanju sukoba zakona sa odredbama drugih država u određenim odnosima Savezne Republike Jugoslavije, nije dozvoljen postupak priznavanja bez okončanja postupka koju je pokrenuo sada tužilac B.A“.

80. U nastavku, Sud podseća na obrazloženje osporene presude Vrhovnog suda, kojom je potvrdio presudu Osnovnog suda u vezi sa priznavanjem strane odluke, ističući sledeće: „Međutim, Vrhovni sud Kosova smatra da se u konkretnom građanskopravnom slučaju ne radi o „res iudicata - presuđenom predmetu“, jer, da bi se predmet smatrao presuđenim, moraju se na kumulativni način ispuniti sledeći uslovi: subjektivni identitet (istost) stranaka, identitet zahteva, identitet činjeničnog stanja i da spor bude razvijen i zaključen u parničnom postupku. U konkretnom slučaju, između ostalog, ne postoji identitet zahteva, niti identitet činjeničnog stanja, jer se, s jedne strane, u gore navedenoj presudi stranog suda zahtev za izdržavanje maloletnog deteta odnosi na iznos od 556 dolara mesečno, koji iznos tužilac treba da plaća od prvog dana januara 2018. godine..., dok se, prema presudi prvostepenog suda, konkretan zahtev za izdržavanje odnosi na iznos od 150 evra mesečno, koji tužilac mora da uplaćuje za maloletno dete od 14. marta 2022. godine ... , a sa druge strane, tužilac, radeći kao specijalista porodične medicine u navedenom GCPM-u, ostvaruje mesečna primanja u iznosu od 605,39 evra, ima još jedno vanbračno maloletno dete R.A, rođeno 22. oktobra 2020. godine sa V.H, što znači da u ovom konkretnom građanskom predmetu nisu kumulativno ispunjeni svi uslovi da se ovaj predmet smatra „presuđenim predmetom – res iudicata“.
81. Stoga, Sud primećuje da je osporenom odlukom Vrhovni sud samo okončao postupak u vezi sa razvodom braka započet u Osnovnom sudu, te da je odlučio samo o priznanju odluke stranog suda, ali se nije bavio stavljanjem van snage ili ponovnim otvaranjem istog.
82. To je nakon što je utvrdio da se ovom konkretnom slučaju nema reči o res iudicata, jer nisu ispunjeni uslovi da se ovo pitanje smatra kao res iudicata. Stoga, Sud ocenjuje da su oba suda, i Osnovni i Vrhovni sud, zaključili da se postupak za priznanje strane odluke trebao razviti u vanparničnom postupku, ili u parničnom postupku sa protivtužbom. Međutim, u konkretnom slučaju podnosilac zahteva nije koristio takvo sredstvo.
83. Shodno tome, kriterijum za priznavanje strane odluke kao res iudicata (*ad personam*) nije prekršen jer redovni sudovi nisu stavili van snage niti ponovo otvorili rešenu stvar, već samo nisu priznali odluku tog suda.
84. U zaključku, Sud nalazi da u okolnostima konkretnog slučaja okončanje postupka za razvod braka presudom [Rev. br. 45/2023] Vrhovnog suda od 20. februara 2023. godine, u slučaju podnositeljke zahteva protiv njenog bivšeg muža, ne krši pravosnažnu odluku, res iudicata, budući da nije ponovo otvorio niti razmotrio slučaj o kojem je odlučeno odlukom Vrhovnog suda – Porodičnog suda u Kanadi, već samo nije priznao isti na osnovu zakona na snazi u Republici Kosovo.
85. Kao rezultat toga i shodno navedenom, oslonivši se na posebnosti slučaja, iznete činjenice, pokrenute navode podnositeljke zahteva, obrazloženje Osnovnog i Vrhovnog suda, kao i na osnovu utvrđenih standarda i načela u svojoj sudskoj praksi i praksi ESLJP-a, Sud ne nalazi da je presudom Rev. br. 45/2023 Vrhovnog suda od 20. februara 2023. godine povređeno pravo podnositeljke zahteva na pravično i nepristrasno suđenje zagarantovano članom 31. Ustava, u vezi sa članom 6. EKLJP-a.

ii. U vezi sa navodom o pogrešnoj primeni zakonskih odredbi

86. Sud primećuje da se suština žalbe podnositeljke zahteva veže sa činjenicom da su redovni sudovi povredili član 31. Ustava, budući da je Vrhovni sud pogrešno ocenio činjenično stanje, pogrešno primenio materijalno pravo i da je tokom sprovođenja parničnog postupka bitno povredio odredbe procesnog zakona, gde je, kako ističe, „... shodno tome, pobijana presuda protivustavna i protivzakonita, jer tuženoj strani nije omogućeno

pravično i nepristrasno suđenje u skladu sa odredbama člana 22. i 31. Ustava Republike Kosovo i člana 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima“.

87. Sud primećuje da se suština navoda podnositeljke zahteva odnosi na pogrešno utvrđivanje činjeničnog stanja i pogrešno tumačenje primenljivih zakona od strane redovnih sudova.
88. S tim u vezi, Sud je, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i uzimajući u obzir njene karakteristike, utvrđene u EKLJP-u, kao i princip supsidijarnosti i doktrinu četvrtog stepena, stalno naglašavao razliku između „ustavnosti“ i „zakonitosti“ i naglašavao je da nije njegova dužnost da se bavi greškama u činjenicama ili pogrešnom tumačenju i pogrešnoj primeni zakona, za koje se tvrdi da su ih počinili redovni sudovi, osim i u meri u kojoj takve greške mogu narušiti prava i slobode zaštićene Ustavom i/ili EKLJP-om (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Suda [KI179/18](#), podnosilac zahteva *Belgjyzar Latifi*, rešenje o neprihvatljivosti od 23. jula 2020. godine, stav 68.; [KI49/19](#), podnosilac zahteva *Akcionarsko društvo Limak Kosovo International Airport A.D., „Adem Jashari“*, rešenje od 31. oktobra 2019. godine, stav 47.; [KI56/17](#), podnositeljka zahteva *Lumturije Murtezaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 18. decembra 2017. godine, stav 35.; i [KI154/17 i KI05/18](#), podnosioci zahteva *Basri Deva, Afërdita Deva i Društvo sa ograničenom odgovornošću „Barbas“*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. avgusta, 2019. godine, stav 60., i nedavni slučaj [KI76/21](#), podnosilac zahteva *Qemajl Babuni*, rešenje o neprihvatljivosti od 10. novembra 2021. godine, stav 34.).
89. Sud je takođe više puta naglašavao da nije uloga ovog suda da preispituje nalaze redovnih sudova u vezi sa činjeničnim stanjem i primenom materijalnog prava i da ne može da ocenjuje sam zakon koji je doveo do toga da redovni sud donese odluku umesto druge odluke. Da je drugačije, Sud bi delovao kao Sud „četvrtog stepena“, što bi rezultiralo prekoračenjem granica utvrđenih u njegovoj nadležnosti. (vidi, u ovom kontekstu, slučaj ESLJP-a, [García Ruiz protiv Španije](#), br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28. i korišćene reference u njoj; i vidi takođe slučajeve Suda, [KI49/19](#), citirano gore, stav 48.; i [KI154/17 i KI05/18](#), citirano gore, stav 61., i nedavni slučaj [KI76/21](#), podnosilac zahteva *Qemajl Babuni*, rešenje o neprihvatljivosti od 10. novembra 2021. godine, stav 35.).
90. Sud napominje da su redovni sudovi detaljno obrazložili na osnovu kojih dokaza i na osnovu kojih materijalnih odredbi su doneli relevantne presude, odgovarajući na tvrdnje podnositeljke zahteva u vezi sa pogrešnim utvrđivanjem činjeničnog stanja i pogrešnom primenom materijalnog prava.
91. Vrhovni sud je presudom [Rev.br. 45/2023]: (i) prihvatio reviziju tužioca kao osnovanu, (ii) preinačio prvi deo izreke presude [Ac. br. 3384/2022] Apelacionog suda od 02.11.2022. godine koji se tiče dela II, III i IV izreke presude Osnovnog suda u Uroševcu C. br. 268/21 od 14. marta 2022. godine, tako da je u ovim delovima presudu prvostepenog suda ostavio na snazi, odbijajući tužbeni zahtev podnositeljke zahteva kao neosnovanu. U nastavku obrazloženja ove presude, Vrhovni sud je naglasio sledeće: „U kontekstu gore navedene presude, koju je doneo Porodični sud u Kanadi, prvostepeni sud ponavlja da su gore navedene okolnosti i činjenice takođe uzele u obzir i relevantne zakonske odredbe. Odredbu člana 86. Zakona o rešavanju spora zakona sa odredbama drugih država (kao važeći zakon, u nedostatku novog zakona usvojenog od strane Skupštine Republike Kosovo, na osnovu Uredbe UNMIK-a br. 1999/24 o važećem zakonu na Kosovu), koji predviđa da je „Odluka stranog suda jednaka odluci suda Savezne Republike Jugoslavije“. Odredbom člana 90. ovog zakona predviđeno je da se „ne priznaje odluka stranog suda ako je po istom pitanju sud ili drugi organ SRJ-a doneo konačnu odluku“. Stavom 2. istog člana predviđeno je da će „Sud obustaviti priznanje odluke stranog suda ako je za isto pravno pitanje i između istih stranaka podneta tužba

sudu SRJ-a, do pravosnažnog okončanja tog spora“. Prema tome, iz ovih odredaba proizilazi da se postupak priznanja ne može dozvoliti bez okončanja postupka započetog tužbom od strane relevantnog tužioca. Na osnovu ovakvog dokazanog činjeničnog stanja, prvostepeni sud je shodno odredbama U člana 68. člana 69. Zakona o porodici Kosova, člana 3. stav 1 i 2 Konvencije o pravima deteta, usvojene od strane Generalne skupštine UN-a 20. novembra 1989. godine, člana 22. stav 1, podstav 7 Ustava Republike Kosovo, člana 50. stav 1, 2, 4. i 5. Ustava Republike Kosovo itd., usvojio tužbeni zahtev tužioca kao osnovan i, između ostalog, odlučio kao u delu II, III, IV izreke svoje presude.“

92. Iz gore navedenog, Sud ocenjuje da je pitanje priznavanja stranog zakona stvar koju određuju redovni sudovi u okviru svojih dužnosti i ovlašćenja za utvrđivanje činjeničnog stanja i primenu materijalnog i proceduralnog zakona u pojedinačnim slučajevima i da se s tim u vezi ne može reći da su povređene procesne garancije iz člana 31. Ustava. Pored toga, redovni sudovi su objasnili da se odluka stranog suda izjednačuje sa odlukom domaćeg suda i proizvodi pravno dejstvo jedino ako se prizna od domaćeg suda, što u ovom slučaju nije priznato, pošto je sud na Kosovu doneo pravosnažnu odluku po ovom pitanju.
93. Sud ne primećuje očiglednu proizvoljnu primenu zakona ili činjenica, očigledno nerazuman zaključak postupka ili čak nedostatak logičkog odnosa između utvrđenih činjenica i primene relevantnih zakonskih odredbi na te činjenice. Zaista, iz osporenih odluka redovnih sudova, Sud ocenjuje da su redovni sudovi dali dovoljno obrazloženja povodom priznanja odluke stranog suda.
94. Stoga, Sud nalazi da je podnositeljka zahteva imala priliku da iskoristi kontradiktorni postupak i da je imala priliku da iznese tvrdnje i dokaze koje je smatrala važnima za svoj slučaj u različitim fazama postupka; imala je priliku da se efikasno suprotstavi tvrdnjama i dokazima koje je iznela suprotna strana; redovni sudovi su saslušali i ispitali sve njene tvrdnje, koje su, objektivno gledano, bile od značaja za rešavanje slučaja, te da su detaljno izneti činjenični i pravni razlozi pobijane odluke, a samim tim je i postupak u celini bio pravičan (vidi *mutatis mutandis*, presuda ESLJP-a od 21. januara 1999. godine. [García Ruiz protiv Španije](#), br. 30544/96, stavovi 29. i 30.; vidi takođe slučaj Suda [KI22/19](#), podnosilac zahteva *Sabit Ilazi*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. juna 2019. godine, stav 42.).
95. Sud ističe da u okolnostima konkretnog slučaja, podnosilac zahteva povodom navoda o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, kao rezultat proizvoljne primene zakona ili činjenica, ističe da su redovni sudovi pogrešno protumačili pasivni legitimitet stranke, međutim, on to ni na koji način ne podržava, niti argumentuje pred Sudom, kako je ovo tumačenje redovnih sudova moglo biti „očigledno pogrešno“, što je rezultiralo na „proizvoljne zaključke“ ili „očigledno nerazumnim“ za podnosioca zahteva, ili kako postupci pred redovnim sudovima u celini, možda nisu bili pravični ili čak i proizvoljni. Pored toga, Sud ocenjuje da su redovni sudovi uzeli u obzir sve činjenice i okolnosti slučaja, tvrdnje podnosioca zahteva i da su iste jasno obrazložili (vidi slučajeve Suda [KI64/20](#), podnosilac zahteva *Asllan Meka*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. avgusta 2020. godine, stav 41.; i [KI22/19](#), citiran iznad, stav 43.).
96. S tim u vezi, Sud ocenjuje da su redovni sudovi detaljno opravdali tvrdnje podnositeljke zahteva, pri čemu je na osnovu dokaza dokazano da navodi podnositeljke zahteva nisu osnovani, i u ovom slučaju isti su proglašeni neosnovanim. Kao što je navedeno, Sud ističe da podnositeljka zahteva nije uspela da svoje tvrdnje o povredi Ustavom zagarantovanih prava podigne na nivo ustavnosti.
97. Stoga, Sud zaključuje da navodi podnositeljke zahteva o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje zbog pogrešne primene zakonskih odredaba, zagarantovanih

članom 31. Ustava, i članom 6. EKLJP-a su (i) navodi koje spadaju u kategoriju „četvrtog stepena“ i kao takve, ovi navodi podnositeljke zahteva su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kako je utvrđeno u stavu (2) pravila 34. Poslovnika o radu.

Povodom navoda o povredi člana 50. Ustava

98. Što se tiče navoda o povredi prava zagaranovanih članom 50. Ustava, Sud podseća da, prema dobro uspostavljenoj sudskoj praksi ESLJP-a, proglašava zahtev neprihvatljivim kao očigledno neosnovanim u skladu sa kriterijumom (iii), „nepotkrepljenih ili neobrazloženih“ navoda kada je ispunjen jedan od dva karakteristična uslova, odnosno:
- a) kada podnosilac/ teljka zahteva jednostavno citira jednu ili više odredbi Konvencije ili Ustava, ne objašnjavajući kako su one povređene, osim ako je to na osnovu činjenica i okolnosti slučaja očigledno vidljivo (vidi, u tom pravcu, slučaj ESLJP-a [*Trofimchuk protiv Ukrajine*](#) (odluka) br. 4241/03 od 31. maja 2005. godine, vidi takođe, slučaj [*Baillard protiv Francuske*](#) (odluka) br. 6032/04 od 25. septembra 2008. godine);
 - b) kada podnosilac/ teljka zahteva ne iznese ili odbije da iznese materijalne dokaze, kojima bi potkrepio svoje tvrdnje (ovo se posebno odnosi na odluke sudova ili drugih unutrašnjih organa), osim kada postoje vanredne okolnosti koje su van njegove/ njene kontrole i koje ga sprečavaju da to učini (na primer, ako organi zatvora odbiju da dostave Sudu dokumenta iz spisa predmeta dotičnog zatvorenika) ili ako sam Sud ne odluči drugačije.
99. Kao što je gore navedeno, podnositeljka zahteva navodi da osporena presuda Vrhovnog suda krši njena prava zagaranovana članom 50. Ustava. Međutim, podnositeljka zahteva samo pominje relevantan član, ali ne obrazlaže dalje kako i zašto je došlo do povrede tog relevantnog člana Ustava. Sud podseća da je više puta isticao da samo pozivanje i pominjanje članova Ustava i EKLJP-a nije dovoljno da se izgradi utemeljena tvrdnja za kršenje Ustava. Kada se navode ovakve povrede Ustava, podnosioci zahteva moraju da daju obrazložene tvrdnje i ubedljive argumente (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Ustavnog suda [*KI187/18*](#) i [*KI 11/19*](#), podnosilac zahteva Muhamet Idrizi, rešenje o neprihvatljivosti, od 29. jula 2019. godine, stav 73; [*KI125/19*](#) podnosilac Ismajl Bajgora, rešenje o neprihvatljivosti, od 11. marta 2020. godine, stav 63; i skorašnji slučaj [*KI175/20*](#), podnosilac zahteva Kosovska agencija za privatizaciju, rešenje o neprihvatljivosti, od 26. marta 2021. godine, stavovi 79-82).
100. S tim u vezi, Sud smatra da je navod o povredi člana 50. Ustava, podnositeljka zahteva u stvari elaborirala na osnovu člana 31. Ustava, povezujući povredu ovih osnovnih prava sa pogrešnom primenom zakonskih odredbi, o čemu je Sud iznad utvrdio da se u ovom delu zahtev mora proglasiti jasno neosnovanim po ustavnim osnovama i samim tim neprihvatljivim, iz napred navedenih razloga.
101. Stoga, Sud nalazi da u vezi sa ovim navodima podnositeljke zahteva za povredu prava zagaranovanih članom 50. Ustava, Sud zaključuje da se ovaj deo zahteva mora proglasiti neprihvatljivim kao očigledno neosnovanim budući da se ovi navodi kvalifikuju kao navodi koji spadaju u kategoriju (iii) „nepotkrepljenih ili neobrazloženih“ navoda, jer je podnositeljka zahteva jednostavno citirala članove Ustava, ne objašnjavajući kako su isti povređeni. Shodno tome, isti su očigledno neosnovani po ustavnim osnovama, kako je utvrđeno u stavu (2) pravila 34. Poslovnika o radu.

Zahtev za neobjavlivanje identiteta

102. Sud takođe primećuje da je podnositeljka zahteva tražila neobjavljivanje identiteta stranaka u postupku, gde u vezi sa zahtevom za neobjavljivanje identiteta obrazlaže sledeće: „... ova stvar je porodičnog karaktera i tiče se zaštite interesa maloletnog deteta. Bilo bi u interesu svih strana u postupku da se ne otkrije identitet jer bi to negativno uticalo na odnose stranaka u postupku i u odnosu na društveni krug”.
103. S tim u vezi, Sud se poziva na pravilo 24. (1) Poslovnika o radu, koji predviđa sledeće:
- (1) U bilo koje vreme u toku postupka razmatranja individualnog zahteva iz stava 7. člana 113. Ustava pa do objavljivanja konačne odluke, stranke mogu tražiti da se njihov identitet ne objavljuje javno. Zahtev mora biti obrazložen.“*
104. Sud se takođe poziva na član 8. (1) Konvencije o pravima deteta, koji utvrđuje sledeće:
- „Strane ugovornice se obavezuju da poštuju pravo deteta na očuvanje identiteta, uključujući državljanstvo, ime i porodične odnose u skladu sa zakonom, bez nezakonitog mešanja.“*
105. Sud smatra da u porodičnom slučaju publicitet može, čak i indirektno, uticati na identitet, ime i porodične odnose dece.
106. Stoga, u skladu sa članom 8. (1) Konvencije o pravima deteta i pravilom 24. (1) Poslovnika o radu, Sud usvaja zahtev podnositeljke zahteva kao osnovan za neobjavljivanje u javnosti njenog identiteta i identiteta stranaka u postupku.

Zaključak

107. Kao sažetak, Sud, uzimajući u obzir sve navedene detalje i nalaze zaključuje da navodi podnositeljke zahteva u vezi sa načelom *res judicata*, koje spada u delokrug člana 31. Ustava i člana 6.1 EKLJP-a, spadaju u drugu kategoriju (ii) navoda za „očigledan ili evidentan nedostatak povrede“. Stoga se isti moraju proglasiti očigledno neosnovanim po ustavnim osnovama, u skladu sa pravilom 34. (2) Poslovnika o radu. Dok se navodi o pogrešnoj primeni zakonskih odredaba, zagarantovanih članom 31. Ustava. i članom 6. EKLJP-a su (i) navodi koje spadaju u kategoriju „četrtoog stepena“ i kao takve, ovi navodi podnositeljke zahteva su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kako je utvrđeno u stavu (2) pravila 34. Poslovnika o radu.
108. Što se tiče navoda o povredi člana 50. Ustava, one se moraju proglasiti neprihvatljivim kao očigledno neosnovanim, jer se ovi navodi kvalifikuju kao navodi koji pripadaju kategoriji (iii) „nepotkrepljeni ili neosnovani“ navodi.
109. Shodno tome, zahtev se u svojoj celini mora proglasiti neprihvatljivim.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članovima 113.1 i 113.7 Ustava, članovima 20. i 47. Zakona i pravilima 24. (1), 34. (2.) i 48. (1) (b.) Poslovnika o radu, na sednici održanoj 28. maja 2024. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA USVOJI zahtev za neobjavljivanje identiteta;
- III. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- IV. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- V. Ovo rešenje stupa na snagu na dan objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo, u skladu sa stavom 5 člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Radomir Laban

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani

